

λίγο απότιμο, και θά κάνει σύντομα αντιβασιλικούς.

Άν δη μέσος φρονής, καθώς οι λόγους να πούμε, στόχος χεράδι του τό σκούφο του Ρυχολέτο, έχανε άσκηση νέφρησι στόχος χεράδι του Διεύθη του τό σκούφο του Ροβεσπιέρου. Καλύτερα να τών άφηγε ξεσκύψωτο, σα δε τού περίσσευτο και δεύτερος κουδουνάτος σκούφος για αὐτόν.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΑΤΤΟΜΗΜΟΝΕΜΑΤΑ

Τό μακαρίτικο τό «Διδασκαλεῖο τῆς Θεοσαλονίκης!»

Έκαναν τρόφιμος του και τό θυμοῦντοι κάπου το ιακώδιο το «Εν' ἀπ' τὸ πολλὰ μυστοκοτωτήριο τῆς Ρωμαϊκῆς νεολαίας» κι ἀπέτο.

Είναι τώρα χρόνια πού πέντε. Γέρκες, δὲν είχε πολλά ζωτανούντα μέσα του κι ὅσο του, κ' ἔτοι πάσι καλικά του.

Και τά ταρίχα του!

«Ο Βερταζίας ἀλλοτες; Ήπουργός τῆς Παιδείας διεκδικήσαντα πώς αἰξετέλεσε ὑπὲρ πᾶν ἄλλο τὸν προορισμό του.»

Τοι λόγου μου, πάντοτες μικροεργάτης τῆς παιδείας, σες βεβιώνω πώς αἴξετέλεσε» με τό παραπόνου τόν προορισμό του· πάγχυνε μερικά θίνοπαράσιτα, παπάδες και δασκαλοδασκάλους, κατέστησε δυστυχισμένα και κάμποτες κατοστάρες παλληληκάρια, μεταβάλλοντάς τα ἀπό κούτσουρα σε του-ειλικά, και τέλειωσε.

Δέ με πιστέβετε; Τό μαρτυρέσει σήμερα ἡ Μακεδονία.

Μὴ θρεπεῖτε δὲ πώς ἔχω σκοπό νόο· φύλω θίνε κές Ιερειάδες; Τίποτες· ἔγω θίνηκός δὲν είμαι, θίνηκοι είναι οἱ Δεσποτάδες, οἱ Ἀνιψίες τους, θίνηκοι είναι οἱ Εταιροί, οἱ Τίταιρες, θίνηκοι είναι οἱ δημοσιογράφοι, οι... (κρύμας πού δὲν ἔχουν κι ἀπέτο τά θηλυκά τους) κι ὅλα τά πορόμοια ζωντανά· ἔγω τέτοιος δὲν είμαι· ἔγω είμαι μικλιμόρις.

Μή σᾶς πώ ένα νόστιμο ἐπεισόδιο πού χρα-

χτηρίζει μονάχο τού τόν κατάστηση και τόν ἀπ' έμονται τόν μέσο μεσα τού καταρίτεκο.

Στά θέσην ποτέ μεσομάνω πρίν αρχίσουν τό δράμα παραστήνετε τόν παντομίμα του γιά νά μπούν οι θεατήσες προκαταρτικά στό νόσημα, που νά καταλάθουνται καλά τήν παράσταση. «Ετοι τό πάθηκες» ἔμεις τότες, πριχοῦ διούμε τό ἐπεισόδιο μέσο στό σκολειό, τόφερε ἡ τύχη γά διούμε τόν παντομίμα του στό Ιπποδρόμιο. Λέτε νάχες ἀπέτο καμιάν ἀντάμωση με τόν τότε δική μας μεταιωνική κατάστηση; «Ενας δπαδής τῶν τελικῶν αἵτιον ἔτοι θά τό ζηγοῦσε Βέρετε ποιό είναι τό δόγμα τῶν τελικῶν αἵτιον; δυσδ παραδείγματα θά σᾶς τό ξεδιάλυσουν.

«Ο Θεός πού ἐπίτρεψε νά λερώνουνται με τόν καπνό οι τοιχαρίδες, δύωσε και τά φτερά γιά νά τις καθαρίζουμε. Ο Θεός πού ἐδόκησε νά κάνει δράματα δ Κουρσίπης, ἔστειλε και τό Μιστριώτη νά τά βραχένται και πάσι λέγοντας.

Είταν τά πρωτελεφταία χρονί τῆς ζωῆς τού σκολειού μας κ' ἡ τελεφταία χρονί τού μυαλο-εκπαίδευση μού.

Τόν Κυριακή τῆς Τυρινῆς βγήκαμε ὅλοι λέρτεροι, νά σεριανίσουμε, με τόν παραγγελίκ νά γυρίσουμε νωρίς, γιά νά παραστήσουμε μιάν κωμωδία, πού μετέ είχε διδάξει δ διαφεντής ἐπίτριπες γιά τούτη τή βραδυά, κ' ἔτοι γιά νά μή μείνουμε κ' ἔμεις ἀμαστάρετος.

Στή Σαλονίκη ἀρτήν τόν μέρα, τό πανηγύρι γίνεται στό «Ιπποδρόμιο», μιάν πλατέα ἀπ' τόν ἀνατολική μεριά τῆς πόλης, ὡς μισό μίλι μάκρος, ἀπό βοριά πρός νότο, και λίγο φράδυτερη ἀπό καλοκαριμάνη δρόμο. Άφτοϋ είταν ἀλλοτες; δ Βυζαντίνος δ ιπποδρόμος, πολὺ πιό όχρης βέβαια τότες. Άφτοϋ δ φιλόχριστος ἐκείνος ἀρτοκράτορας, δ Θεοδόσιος, ἔστειλε μιά μέρα στήν Παράδεισο ἀρτά γιλιάδες Σαλονίκους, και γιά τούτο ἦσας ζνομάστηκε «Μέγας» (δ ἄλλος δ συνονόματός του, πού δὲν ἔχανε τέτοιο φυγικό, λέγεται Μικρός). Εδοι λοιπόν τάποργημα τῆς Τυρινῆς μαζίσουνται ὅλοι οι ματαριμένοι, με χίλια λογιώ τούρπαν και ζαρπούνες, ἄλλοι πέζοι, ἄλλοι καβάλικ σε ἀμάξια δ γαϊδάρους, σε ἄλλογα δ κάρρα, και ἀνεβαστεβάνουν μέσο στήν πλατέα, ἐνῷ ἀπ' τά παραθύρων γρατιωμένες λυγερές τούς πετροβολούν, πάτε μὲ κουφέτα, πάτε μὲ λεμονόκουπες, κ' ἔτοι γίνεται τού Κουτρούλη δ γάμος.

Βασικού λοιπόν θράα κ' ἔγω μαζί μ' ἄλλους συμμαχούς μου νά σεριανίσουμε τά καρναβάλια κατά πομποθύρια, δπως συνειδήσαμε κάθε χρόνο.

Σύριτέλα, ἀνέβαστηθε, γέλια, χαρές, βοή, θρύμβος, σπρωχίματα, γάχλανα, σπριγματές, γορό, τραγούδια, ζωνάστου κυριελέπο, χρτά λέγουνται Σαλονίκια καρναβάλια.

Μ' ἀφτά μ' ἔκεινα πέρασε ἡ θράα κ' ἔτοιμαζος μαστα νά γυρίσουμε στό σκολειό.

Βλέπουμε ἀξέφυν τόν κόσμο νά τρέχει πατέσι με πατάσι πρός ένα μέρος. Τρέγουμε λοιπόν κ' ἔμεις κατακει νά διούμε, και τί νά διούμε; «Ενας βαρβάρος ἀπόγονος τού ποτέ Λούκιου, πού είχε κάνει τόν παλιό καιρό ἀνωκάτου τή Σαλονίκη, γαβρίσε, κι ὅρον έρριξε τόν καβαλλάρη του, πεδώντας, ιλωτσώντας, ἀφρίζοντας και γκαρίζοντας, κομματίσας τίς πιστίες του, τίναξε τά σαράρικ του, ζωφε τά σκοινιά του, και ζάρτι δὲ γινούντην περίου ἀπό μισή θράα.

Τέλος μί τά πολλά δυσ δερδόνακες μάχριες κατατριθώσκενε νά τόν δικάζουνται, και γυτούνται μέ ξύλα και μὲ ρόπαλα, τόν βγάλκνε δέος ἀπ' τήν πλατέα.

Βαστάντας τά πολλά μας ἀπ' τή γέλια και γοντρική γωρατέβοντας γυρίσκμε στό σκολειό.

Κουρασμένος δπως είμουν, γωρίς δρεζή, ξαλέβα μέρος στήν αμαδία, πού σᾶς είπα, κατακριμένος τό Δάσκαλο πού δέν τοῦ ἐφτανε νά μής έχει μαθητική νεβρόταστα, μόνε θέλησε νά μής δοκιμάσει και γιά θεατρική νεβρόταστα.

Ο κύριος ἀφτός, μνήμωπος έτοι γένος, παπάς στή σκηνή και ιπποπόταμος στήν κατακειθή, είτανε κατάλληλος γιά θεριδαμαστής, και γιά τούτο ίσως «οι τά πάντα καλῶς διαταξέμενοι πατέρες τού έθνους» τόν βάλκανε διαφεντήτη στό σκολειό ἐκείνο, πού φοιτούσκενε και πολλά βουλγαρόπουλα, γιά νά τά δαμάσσει και νά τά κάνει «Ελληνες».

Ἐγώ σόνε κολάκεβα, γιατί δην τού σκολειού διαχειρίστην είτανε στό γέρια του και δὲ σύρερνε νά τή καλάται κανένας μαζί του μὲ καθόλου δέν τόν χώνεβη, γιατ' είταν μπερικάντηκη ράτσα. «Επι μορρώνουνε γαραχτήρα στά σκολειά τή Ελληνόπουλα. Πολλοί συμμαθητίδες μου τόν καράζουνε μ' ἄρον θρίσκουνται φρούριοι και ιαράζουν τίς ἀργακής βρισκές τού Κόντο, τή παντομίμα τού Καραγκιόζη, τή φοράντας τού Κυριακήδη, και πλήθος ἄλλα τέτοια πράματα, δέν πρέπει νά παραξενε-

σται τού έθνους διάνοιξι (Γ. Μιστριώτης, «Ἀνατολή, Νοέμβριος 1902 σ. 288).

«Ἐπειδής δημος τό έθνος φτιάνει τή γλώσσα κι ὅχι ταξιδιώται διάγνωσι» πέντε δέκα ἀθρώπων δπως λένε, ἔμεις τούς ἀπάντησης τώρα ἄλλη μισό φορά με τή λόγια τού και Δ. Βερναρδάκη, πού είχε γράψει στόν «Φειδηττικούς ἔλεγχον» (σελ. 435). «Οδέποτε λαός τις ἐγκαταλείπει τή γλώσσαν του διαταβέλλει αὐτήν, δπως τυναρισθή πρός τή γλώσσαν τούτον ποικιλούς διγγράφεις, χώρας και δέκτην δινομάζεται Πλάτων, δ δέ ποιητής Αἰσχύλος δ Ομηρος. «Ο, τι ούδαρον γῆς και παρ' ούδενι λαῆρι συνέβη ποτέ, και προκαλούμενοι πάντα διαντούνται τή γλώσσαν του διαταβέλλει αὐτήν, δπως τυναρισθή πρός τή γλώσσαν τούτον ποικιλούς διγγράφεις, χώρας και δέκτην δινομάζεται Πλάτων, δ δέ ποιητής Αἰσχύλος δ Ομηρος. «Ο, τι ούδαρον γῆς και παρ' ούδενι λαῆρι συνέβη ποτέ, και προκαλούμενοι πάντα διαντούνται τή γλώσσαν του διαταβέλλει αὐτήν, δπως τυναρισθή πρός τή γλώσσαν τούτον ποικιλούς διγγράφεις, χώρας και δέκτην δινομάζεται Πλάτων, δ δέ ποιητής Αἰσχύλος δ Ομηρος. «Ο, τι ούδαρον γῆς και παρ' ούδενι λαῆρι συνέβη ποτέ, και προκαλούμενοι πάντα διαντούνται τή γλώσσαν του διαταβέλλει αὐτήν, δπως τυναρισθή πρός τή γλώσσαν τούτον ποικιλούς διγγράφεις, χώρας και δέκτην δινομάζεται Πλάτων, δ δέ ποιητής Αἰσχύλος δ Ομηρος. «Ο, τι ούδαρον γῆς και παρ' ούδενι λαῆρι συνέβη ποτέ, και προκαλούμενοι πάντα διαντούνται τή γλώσσαν του διαταβέλλει αὐτήν, δπως τυναρισθή πρός τή γλώσσαν τούτον ποικιλούς διγγράφεις, χώρας και δέκτην δινομάζεται Πλάτων, δ δέ ποιητής Αἰσχύλος δ Ομηρος. «Ο, τι ούδαρον γῆς και παρ' ούδενι λαῆρι συνέβη ποτέ, και προκαλούμενοι πάντα διαντούνται τή γλώσσαν του διαταβέλλει αὐτήν, δπως τυναρισθή πρός τή γλώσσαν τούτον ποικιλούς διγγράφεις, χώρας και δέκτην δινομάζεται Πλάτων, δ δέ ποιητής Αἰσχύλος δ Ομηρος. «Ο, τι ούδαρον γῆς και παρ' ούδενι λαῆρι συνέβη ποτέ, και προκαλούμενοι πάντα διαντούνται τή γλώσσαν του διαταβέλλει αὐτήν, δπως τυναρισθή πρός τή γλώσσαν τούτον ποικιλούς διγγράφεις, χώρας και δέκτην δινομάζεται Πλάτων, δ δέ ποιητής Αἰσχύλος δ Ομηρος. «Ο, τι ούδαρον γῆς και παρ' ούδενι λαῆρι συνέβη ποτέ, και προκαλούμενοι πάντα διαντούνται τή γλώσσαν του διαταβέλλει αὐτήν, δπως τυναρισθή πρός τή γλώσσαν τούτον ποικιλούς διγγράφεις, χώρας και δέκτην δινομάζεται Πλάτων, δ δέ ποιητής Αἰσχύλος δ Ομηρος. «Ο, τι ούδαρον γῆς και παρ' ούδενι λαῆρι συνέβη ποτέ, και προκαλούμενοι πάντα δι

Πον προσμένει θλιψην έκει μέσα νὰ φτάσῃ
Οση στὸ Ιονιο σου δύναμη δροσφιᾶς είχει μάσει.

Ω γλυκόπονη! γύρα να πάλι κρατώντας
Τὴ χρυσόχοδη λόρα, διμυράμβους καινούριους
Γ' αρχής.

Τῶν συντριμῶν ή ψυχή τὴ φωνή σου ἀγροκαΐντας
Σιγαλὰ τὸ θνοπὸ θὰ κρατῇ. Κι ἂν θὰ στήσῃς
Βακχικὸς ξεχασμένους χοροὺς, τὸ τραγοῦδι
Θὰ χυθῇ μ' ἄγια δρυῆς κι ἀπαλὸ σὰν τὸ χνοῦδι.

Τῆς ἐμᾶς τάσσημόφυλλα κοίτα πῶς γέρουν·
Λαζαροῦν τὸ θεῖκὸ μέτωπό σου νάγγιξουν.
Τὸ ἀκρογάλλια ἀγεράμα γητεμένα σοῦ φέρουν
Τὸν ἀνθόπαρτο δούρω, ποὺ ζέρεις, νάνοιξουν.
Στὴ ἀγιοτόπια τὴ φίληγα ἀρ δὲ βρῆς ἀναμένῃ,
Στὴρ καρδιά μας καὶ πάλι ἀναψέ τη νὰ μένῃ.

Εἴκι πάιδι μαζί σου νὰ ξανάθουν κ' οἱ Χάρες,
Νὰ στολίσουν τοῦ ποὺ παρηγόρια καὶ γιοτές τῆς
[Εἰσήρης.]

Κι ἂν δὲ σμέης ή φωνῆς σου μὲ πολέμων ἀπάρες,
Στήσε τούπαια Δόξας—δπως ἔρεις νὰ στήνης—
Στὴρ καρδιά, σπήλι ψυχῆς καὶ στοῦ γοῦ τὰ βαθιά.
Ποὺ θὰ φέρῃ τὸν λόγον ή τικήρια δροσφιᾶ.

Ακοιτέ το πάλι τάχθονόλαστο στόμια,
Τῆς Ἀγάπης ή φιώγα, ή λαζαρά τῆς Δόξας, παν-
γοῦ νὰ χυθοῦν.
Η πηγὴ τῆς Αἰγαίθεας δὲ στέρεψε ἀκόμα.
Λείξε πάλι τὸ δρόμο τοῦ κύπτου, ποὺ οἱ δάφνες
[Άρθρον.]

Ω γλυκόφωνη! δοχήνα χορό, ποὺ θὰ σείσῃ
Τὶς καρδιές; γιὰ νὰ τοιώσουν τὸ τρανό σου μεθήσι.

Τοῦ παλιοῦ τραγουδιοῦ πάθε ἀκοίμητος ἥχος,
—Τραγουδιοῦ, ποὺ τὴ Δόξα λογάζει μητέρα—
Δὲ θὰ τοιώσῃ τὸ διάβα σου δίχως
Νὰ τρικυμίησῃ βαθιά τὸν ἀνάλασφρο ἀθέου.
Γύρα πάλι! νὰ στήσῃ την ψυχή μαρεστή
Τὸ τρισθεμέλιον τῆς παλάτι ή παρθέν' Αρετή.

ΗΛΙΑΣ Π. ΒΟΥΤΙΕΡΙΔΗΣ

— Είναι χλήθια πώς δ πακπᾶς σου εἶχε ξεκόψει μὲ
τὴ γεγιά σου;
— Αλήθια...
— Σὰ δὲ ντραπήκανε, τέτιοι γέροι.

ἄρτο ποὺ λέω ἐκανα τὴ δοκιμή, γιατὶ ἔδωσα χάρι-
σικ 255 κομμάτια βιβλία ἀπὸ τὸ σύγραμμά μου «Γλώσσα μας» γραμμένο στὴν καθαρέσσουσα σ' ὅλους
τοὺς βουλευτάδες κ' ὑπουργούς. πιστέων δικαίων πώς
δὲν τὸ δικτήσαν πολλοὶ γιατὶ δὲν εἶχα νὰ πλερώσω
καὶ «ντὶς παρασί». «Ἐ μᾶς πλερώνετε, ἐ διαβα-
ζουμένε» λένε οἱ γραμματισμένοι μας, δπως ὁ Χιώ-
της στὴν κωμωδία τοῦ Γιακωβάκη Νερούλου». Οἱ
βουλευτάδες δικαίων πάλι πολὺ καλύτεροι ἀπὸ
τοὺς ἀνθρώπους τοῦ Πανεπιστήμου, ποὺ δὲ μού μοί-
ρασσαν ἀκόμα ως τώρα τὰ βιβλία ποὺ ἔδωσα νὰ μοί-
ρασσοῦν γάρισμα στοὺς καθηγητάδες τοῦ Πανεπι-
στήμου, ὅσο κι ἀν πῆγα πολλές φορές στὸ Ηλεί-
πιστήμιο γι ἀρτή τὴ δουλιά. Δὲ θέλουν νὰ δια-
βάσουν τὸ βιβλίο μου, βλέπετε, μὴν τύχει καὶ μᾶς
πονέσουν γιὰ τὰ βάσταν πώς μᾶς κάνουν.

Θέλω δικαίως καὶ τὴν ἀπαίτηση νὰ μᾶς
δειξουν οἱ δασκάλοι πρότα πρότα σὲ ποιὸ ἀλλο μέ-
ρος ἀρχοσαν οἱ γραμματισμένοι τὴ γλώσσα τοῦ λαοῦ
κ' ἐφτιασαν ἀλλη δική τους, καὶ κατόπι σὲ ποιὸ
ἔθνος γίνεται ἀρτὸ ποὺ γίνεται σ' ἔμας, νὰ μὴν
μητέστοι δὲ πιὸ ξυπνὸς ἀνθρώπος νὰ μάθει δπως
πρέπει τὴ σημερινή του γλώσσα, θυσιάζοντας γι
ἀρτὸν τὸ σκοπὸ ὅλη του τὴ ζωή.

Γιατὶς ἀρτὸν ποὺ μάθει τὸν πάρα πάρα πολὺ πράματα θέλω νὰ

Ο ΦΑΟΥΣΤ

Είνας κοσμογυρισμένος Ρωμιός ποὺ εὐτύχησε νὰ
θέτει τὸν «Φαούστ» καὶ στὸ Βερολίνο καὶ σ' ἄλλα
φριμισμένα θέατρα τῆς Εδρώπης, μᾶς ἔλεγε τὴν Κυ-
ριακὴ βράδυ, στὸ φουστί του Βασιλικοῦ, διπέρ
ἀπὸ τὴν παραμυθίνια νύχτα τῆς Βαλπούργης, πώς
γιὰ τὴν Αθήνα ή παράσταση τοῦ «Φαούστ» είναι
μιὰ πρόδο δημαρτική, ποὺ μονάχος αὐτὴ είναι ἀρ-
χετὴ νὰ τήνε βάλει πλάσι σὲ κάθε πόλη τῆς Εύρω-
πης ποὺ γέρχεται πιὰ στὸν πολιτισμό.

Τὴν παρατήρηση τοῦ κοσμογυρισμένου Ρωμιοῦ
δὲν τήνε βρήκαμε καθόλου υπερβολική. Ο ἀνθρω-
πος αὐτὸς, σκεφτήκαμε, εἶδε κι ἀλλον κόσμο, κατα-
λαβαίνει κι ἀπὸ Τέγην, είναι κι ἀνθρωπος ποὺ δὲ
οφεῖται, δπως τὸ παθητικόμενο σὲ περισσότερους Ρω-
μιοῖς, νὰ λίστε τὸ κακό—πάσι λοιπόν νὰ πεῖ πώς έ-
χει δίκιο καὶ πώς έτσι θάναι τὸ πρόμα.

Μιὰ κρίση, λοιπόν αὐτὴ γιὰ τὴν παρασταση.
«Έχουμε τώρα κι ἀλλη μιᾶς—Ρωμιός κι ἐ δεύτερος
κριτικός—γιὰ τὸ άθάνατο ἔργο:

— Όποιος δὲ θαμάζει τὸν «Φαούστ», μᾶς τοῦ
μάρει καὶ νὰ τόνε κοίνει, είναι γαϊδηρος!

Κρίση γιὰ τὴν μετάφραση δὲν κάνουμε. Ο οἱ
Χατζόπουλος, ραθαίνουμε, έδωσε στὸ «Νουμέσ» διδ-
τρία κομάτια ἀπ' αὐτὴ κι δυοις καταλαβαίνουν ἀπὸ
ποίηση κι τὰ κρίγουν.

* *

Ενας ἀπὸ τὰ κομάτια ποὺ θὰ δημοσιεύει στὸ
σημερινὸ φύλλο δ «Νουμέσ», είναι καὶ τὸ τραγοῦδι
τῆς ἀνέμης. Αντιγράφουμε δῶ τὶς τέσσερεις πρώ-
τες στροφὲς τοῦ ἴδιου τραγουδιοῦ ἀπὸ μιὰ ἀλλη, τυ-
πωμένη, μετάφραση καὶ σφαλνοῦμε τὸ στόμα μας:

Οίμοι, ήρεμιαν
ούδαμοι εύρεσκω
“Αλγος τὴν καρδίαν
μού συντρίβει Θρήσκω

— Όπου λείπ’ ἔκεινος,
δι’ ἐμὲ κλαυθμῶνι
Ηάζε δ κόσμος θρήνος,
ἀπειρος κευθμῶνι
Ηάσα μοι δονεῖται
φεῦ! ή κεφαλῆ!

Καὶ δ νοῦς κλονίστε,
καὶ μὲ πύρελλετί
Δι' ἐκείνον μένω
ἐπὶ τῆς φλιάς,
δι' αὐτὸν πηγαίνω
εἰς τὰς ἡγεμίας!

Ο κριτικὸς τῶν σχολονιῶν κ. Πώπ οποκάλεσε
τὴ γλώσσα ποὺ μεταχειρίστηκε ὁ Χατζόπουλος στὴ
μετάφρασή του, «γλώσσα τῆς ταβέρνας». Αν είναι
γλώσσα τῆς ταβέρνας αὐτὴ, τότε η γλώσσα τοῦ
«Οίμοι ήρεμιαν» είναι γλώσσα τῶν σχολονιῶν. Μή-
πως θὲ μᾶς πεῖται θάτερ' ἀπ' αὐτὴν την παρατή-
ρηση, παρακαλοῦμε, πὼς δῶ κι δημπρὸς; Ή καὶ πηγαί-
νεται στὶς ταβέρνας; γιὰ νὰ κλεψετε τὴν εὐγενικὴ
γλώσσα καὶ θὲ φύγετε μιλια καὶ μιλια ἀπὸ τὰ
σαλόνια ποὺ μιλίνε γλώσσα βραχικη, πὼς πέρτουν
ἀπὸ πάνω της, σὲ ταυτόχρινα, κι φλιά καὶ οἱ κευθ-
μῶντες;

Ο, τι κατέφερε ὁ Χατζόπουλος μὲ τὴν εὐγε-
νικὴ, μὲ τὴν ἐμπνευσμένη, μὲ τὴ ζωτανὴ μετα-
φρασή του, εἶναι μεγάλο, πῦλο μεγάλο. Δὲν έπειθ-
ατηκε μονάχα τὸν Γκαίτε καὶ δὲ μᾶς ἐχάστη μο-
ναχὴ πιστὸ κ' εύπουνδητο «έκμαγειο» τοῦ μεγά-
λου ἔργου, μᾶς καὶ μᾶς; έκανε νὰ καρδιοῦς τὴν δ-
μορφόδεκα καὶ τὴ λεβεντικὴ τῆς γλώσσας; μᾶς τὴ
ζωτανής, τῆς έθνικῆς μας γλώσσας, πὼς θαδε-
χηκε μιὰ ἀκόμη φορά ίκανη νὰ γίνεται μὲ πλού-
σια καὶ φανταχτερή φορεσιά καὶ τάριτσαρατικό-
τερο κοριά.

Σὲ τέτια γέρια δὲν έπεφτε κ' η Όρεστεια, δὲ θὲ
γινόντουσκη τὰ περιστὰ μικραράληκα κι ὁ κόσμος
θὲ καπέλωντες τοὺς δασοχέλους μόλις κάνειν νὰ τοῦ
μιλήσουνε γιὰ βεβήλωση τοῦ ἀρχαίου τραγικοῦ.

ΚΑΠΙΟΣ

Η ΔΙΜΗ

Στὴρ ἀκρια τῆς στέκουμαι καὶ κοιτάζω. Φτιάσε
οὲ μένι τῆς Ισαρας τὸ γάρογαλο κύλισμα, σὲ νανο-
ρισμα τῆς Φύσης. Μαγέρετε με, θμορφάδες δλοζών-
τανες, καὶ τοῦ δινέδουν μου φαρεώδετε μον τὸν κόσμο. Τάταραχο νερὸ ποὺ ἔνα βῆμα μακριά μου μακρέρε-
ται μὲ γίνει ο μαγικὸς καθρέφτης ποὺ θὰ μοῦ δείξει
τὸ μεράλο πόδο. Ω δέντρα κ' διέσι κλαίστες, ποὺ

λον του ὄντα. τῷ εἰπε — «Διὰ τὶ ἐντυγχεῖτε καὶ
Εδαταξία; Εἰς τὴν Λοκοίδη ἀναγνώσκουν ἐφημερί-
δες; Σᾶς ἐρωτῶ, διότι εἰς τὴν Γορτυνίκη δὲν ἔνα
γινώσκουν» (Σκρίπ 7 Μαρτίου 1902, κύριον ἀρθρον). Τὸ μαρτυράει αὐτὸ τὸ πρᾶμα κι ὁ ιδιος εἴσηστε τοῦ
Δηλιγιάνην.

Κι καὶ μᾶς δείξουν τώρα οἱ δασκάλοι. ποὺ μὲ
τὴν καθαρέσσουσκη τοὺς ἀρίστους ἀγράμματες τὸν «Ελ-
ληνικὸν λαό, κι ἔτσι μᾶς τιμωροῦν πολὺ σκληρὸς χω-
ρας νὰ είχαν πάθει τίποτε κακὸ ἀπὸ μᾶς, τὶ δια-
φέρει η δική τους τιμωρία ἀπὸ τὴν πιὰ τικληρὴ τι-
μωρία τῶν ἀρχαίων Μιτυληνῶν, ποὺ ἀφίνων ἀγράμ-
ματα τὰ πατεῖται τῷ συμφέροντας τοὺς ποὺ τικλωναν
κεφάλι;

Μπορεῖ δικαίως οἱ δασκάλοι νὰ ποῦν, πὼς οἱ Πο-
μπιοι καταλαβαίνουν καλὴ τὴν καθαρέσσουτα, δὲ δια-
βάζουν δικαίων μας γιατὶ είναι περπέλιδες, δπως μιὰ φορά
ένας παλιὸς δασκάλος είχε ἀφήσει πολλές κέρες γη-
στικὸ τ' ἀλογό του γὰρ νὰ τὸ μάθει νὰ μὲ φάει,
καὶ κατόπι ἀφρού φέροντες ἀπὸ τὸν πείνα είλεγε «Δυ-
στυχία μου, μόλις ἔμαχε τ' ἀλογό μου νὰ μὲ φάει
καὶ φόρησε». Πρέπει δικαίων νὰ ξέρουν πὼς ήμεις δὲν
έχουμε καιρὸν κ' ἀκούσουμε ξενοσίες, καὶ πορέπαι νὲ
μᾶς τ' ἀποδείξουν λογικὰ πὼς οἱ λαός καταλαβαίνει

τά φύλλα σας το χυνόπισσο δεν ταγκίζε, πουνθε ξεχωρίζει τὸ ἀληθινό σας κρομί : Κέφαλος σπιτάκια αντικρυνά μου, πιὸς εἶναι δὲ ἀληθινός σας ησοκιός: Βλέπω δυὸς κέντρους καθασπιδούς μὲς τὴν μέσην τῆς λίμνης τὰ πλέχοντα...”Ω κείλαρισμα τῆς “Ισαρα, μόνη φωνὴ ποὺ τῇ συγαλλιὰ μαγητηῖσεις, πές μου τὶ ομματεῖ τὸ λεφκό φύλλο ταπιά :

Στὴν ἄκρᾳ τῆς στέκουμαι καὶ κοιτάζω. Τατά-
γαχο τερός ἔνα βῆμα μακριά μου μακρόνεται. Καὶ
μακριὰ σάνι, τὸ πέπλο τῆς νύχτας ἡ διάλκη τοὺς κό-
σμους ὀκετάζοντας μὲ τάργιά της τὸ βῆμα σὲ μέρα
προβάπτει. Πᾶν τὰ δέντρα! κ' οἱ πλαίσοντες πάντες!
Πᾶν τὰ σπιτάκια ποὺ ἀνύπνους μου ἔθωροῦσα! Προ-
χωρεῖ ἡ καταχυτὰ καὶ τάδοράχει ἔνα ἔνα... Μόλις οἱ
κύνοι ἀκόμα ἔειδος εἰσερχονται, θαυμωμένη ἀσπρίδα.
Πάνε κ' οἱ κύκροι! Γύρῳ τριγύρῳ μου δλα Ἰδια καὶ
μόρο ἔνα βῆμα μακριὰ ἔγω στέκω! Καὶ μόρο ἡ "Ι-
σαρι πάλι φωνάζει· ύ τάχα νὰ λέσι; Τί μὲ παλεῖ
μὲ τὸν ἀγρωτὸν κόποιο: Μόλις ἔνα βῆμα μακριά
μου μακρόνεται ἐνī χίος, τὸ ἀπειδο τὸ Ἰδιο, ὁ βαθὺς,
ὁ μεγάλος ὁ πάθος. "Ερας κόσμος ἔγω, οἴκεια βῆμα
μακριά μου ἔνας ἄλλος! Τί νὰ λέσι. "Ισαρή μου:
Ποῦθε ζεργίνει ὁ μαργνήτης, ποὺ τραβάπει τὸν κό-
ποιο μου: Στέκουμαι δῶς ἀντικρύζω τὸ ἀπειδο δι-
πόδις μου· μὲ τραβάει... μὲ τραβάσι, ωθεέ μου...
τὸ ποδοῖσι, τὸ ποδῶ... ἀντικρύζω τὸ ἀπειδο διπόδις
μου, τὸ πλάνο μου πόθο, καὶ ἀπολύτος στέκω καὶ
δὲγ μπάνιο ἔτιδις του κ' ἡ διάλκη τραβιέται σὲ λίγο
κι ἀπόρο τριπτίσμα δικύνος προβάλσι!....

Mévay 14(11)98.

ПАВЛΗ А. КАМПУНЕ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΧΑΡΤΙΑ

Δημοσιέσσουμες δύο παλιὰ συζήλαικα τῆς Ἐρτα-
νήσου, περιεργά για τὴν γλώσσα ποὺ μεταχειρίζουνται
ἐκεῖ οἱ νοτάριοι τοῦ καιροῦ ἐξινόν, τηρῶντες τοὺς
κακόνες τῆς γραμματικῆς καὶ τοὺς συνταχτικούς τῆς
διηγοτικῆς γλωσσας κατ διδαχτικὴ γῆ τὴν πρόδο
ποκαρε ἡ ἔβηντή μας γλώσσα ἵσα ρὲ τὰ σύμφερα.
Τὰ ἕγγρακα αὐτὰ είναι παραμένα ἀπ' «τὸ Μεσολόγ-
γιον» τοῦ κ. Κ. Α. Σταπινόπουλου, ποὺ γλήγορα θὲ
ζγῆ.

• 180! διτακοσίου ἔνας Δεκαεμβρίου 8 ε. π. Κε-
ράκλινιχ Λρυστόλι, τὴ σήμερον ἐνεργανίστη τωμα-

τὴν καθηρέσσουσα, ὅπως ἔμεις μὲν 43 σελίδες τοῦ
βιβλίου μαζὶ (9 - 52)καὶ μὲ δικά τους λόγια ἀποδει-
ξάμε πᾶς δεῖ τὴν καταλαβαῖναι. Γιὰ τὸ δικό τους
τὸ ουρέρο ποτὲ δὲ θὰ τωνὶς ἀφήσουμε: νὰ πίνουν το-
σίνα τοι ἐλληνικοῦ λαοῦ.

Καὶ τάχα ἐλαύνει μας εἶναι χρημάτων· καὶ δὲν
ἔρει τίποτε. καὶ οἱ γραμματισμένοι μας· καὶ τι ξέρουν;
Τὸ τι ξέρουν κι ἀφοι τὸ ἀποδεικεῖ πολὺ καλλι στήνη
Ιετρούπολην ἢ πρεσβευτής μας καὶ Ἀργυρόπουλος, τὸν
καὶ ποιητὴν τὸν Τσέχοφ. Είχε ρωτήσει έναν· Ρού-
σο; δημοσιογάρος; οὗλος τούς πρεσβευτάδες, τι ή-
ξέραν γιὰ τον Τσέχοφ, καὶ μόνος ὁ Δικός μας κι ὁ
Κινέζος τοῦ είχαν ἀπαντήσει μὲ τὸν ἴδιο τρόπο.
«Μήτε στὴ γλώσσα μας τὸν ἔχουμε μεταφρασμένο,
μήτε ρούσικα ξέρουμε νὰ διαβάσουμε τὰ ίδια βιβλία
του, καὶ τοι: δὲν ξέρουμε τίποτε γι αἴφτόν». (Αθηναϊ
22 Αυγούστου 1904).

Αν ίμεν δικώς; έγρα πτή θέση του Πούτου δημοποιηθέρου ζέρεται τι θάκκανα: Θά φωτούσαι κατέπι γωριστά τὸν Κινέζο καὶ γωριστά τὸν ε. Ἀργυρό πουλό τὸ τί ζέρει ὁ καθένας γιὰ τοὺς δίκούς του, εις ὅπι πιὼ γιὰ τοὺς ξένους συγγραφίδες. Καὶ θ' ἀπόδειγμα πιὸς ὁ Κινέζος ζέρει τούλχιστο τοὺς δίκούς του καὶ ζέρει πολλὰ ποσκατά γιὰ τὸν καθένα, καὶ ποὺς εἰ ε. Ἀσυρόπτερος δὲ ζέρει τίποτα μέσα

τικών, επιφράσεων που έγραψε Νοταρίου και μαρτύρων, παρὸν Κύρ. Ἰωάννης Παλαμᾶς, απὸ Μυσολόγχι, μὴ διόπου εὑρίσκεται εἰς ἐτοῦτο τὸ πόρτο τοῦ Ἀργοστολίου ἀπάνου εἰς τὴν Κικία ἀνθεμαζόμενη δὲ Μηγαλὴ καὶ Γαβριὴλ, ἡ ὥποιος Κύρ. Παλαμᾶς φανερώνει καὶ δυολογεῖ ἐμπροσθεν ἐμοῦ Νοταρίου καὶ μαστόρων ὅτι ἔγγιτλα καὶ διὰ κάπιες θίστες πολιτικές εὑρίσκεται ὡς Καπιτάνιος ἀπάνου εἰς τὴν αὐτὴν Κικία, διὰ τοῦτο φανερώνει ὅτι ἀπάνου εἰς τὴν αὐτὴν Κικία διὸ ἔχει τὸ παραμικρὸν ἴντερός, ἀλλὰ τόσο ἡ αὐτὴ Κικία ὄστραν καὶ ὅτι ἀλλο ἐτοῦ νότης ἀπαρθενάληγ εἶναι δῆλα καὶ ἀγρικιόνται διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κυρίου Καπετάνη Στάμου Παπαγιαννόπουλου, ὃποιος μοναχὴ εἶναι δῆλη ἡ αὐτὴ Κικία, καὶ ὁ ἀναθεν Παλαμᾶς δὲν ἔγει εἰς αὐτὴν τὸ παραμικρὸν ἴντερός.

Ἐξεργαθοῦσι ἀκόμα ὅτι ἐπειδὴ καὶ νὰ εἶναι μπαρουζίδες τρούπες ψραντζέζίκες ἀπάνου εἰς τὴν αὐτὴν Κικία διὰ νὰ τοῦς πάνε εἰς Μαρούσια, καὶ ἐπειδὴ νὰ ἔλεγχαν γρίζων διὸ προβιζιώνες τους, τοὺς ἀδάντες ὁ ἄνωθεν Καπετάν Στάμος τάλαρχ χίδια ἔζακόσια τριάντα δίσιον καὶ παρόδες ἑκατὸν εἴκοσι Νοτάλια 1632 περίοδος; 190, καὶ ἔκαμψαν ριτζέζεβούτα εἰς τὸ δυομά τοῦ ἄνωθεν Ἰωάννη, Παλαμᾶς εἰς τὸ αὐτὸ σολδάτη, διὰ βίστας, ὡς ἄνωθεν: διὰ τοῦτο φανερώνει ὁ ἄνωθεν Παλαμᾶς πῶς μήτε εἰς αὐτὴν τὴν ριτζέζεβούτα δὲν ἔχει κανένα ἴντερέσε, ἐπειδὴ δὲν ἔδοσε ἀπὸ ἕδικόν του οὐδὲ ἵνα ἔσπρο καὶ μοναχό, ἀλλὰ ὅλο τὸ ἴντερέσε είναι εἰς αὐτὴν τὴν ριτζέζεβούτα τοῦ ριθέντος Καπετάν Στάμου Παπαγιαννόπουλου, καὶ διὰ τοῦτο εἰς κανένα καιρὸν δὲν ἔχει παραμικρὸν πρετέζα οὔτε εἰς τὴν κικία οὔτε εἰς τὴν ριτζέζεβούτα μόνον ὅλη είναι τοῦ αὐτοῦ Παπαγιαννόπουλου, καὶ εἰς καθε καιρὸν διποῦ είχε θελήση ὁ ἄνωθεν Κ. Καπετάν. Στάμος Παπαγιαννόπουλος τόσον αὐτός; διὰτὸν καὶ οἱ κλιρονόμοι του νὰ βγάνουν τὸν ἄνωθεν Ἰωάννην Παλαμᾶ ἀπὸ τὴν αὐτὴν Κικία, νὰ ἤμηπορῃ νὰ τὸνε λιμπεράρη χωρὶς καρμιάν πρόφροσιν, καὶ χωρὶς καρμιάν παραμικρὸν πρετέζα εἰς κανένα παραμικρὸν πράγμα, ἀπὸ τὴν αὐτὴν Κικία, ριλαπάρωντος τὸ παρόν ὁ ἄνωθεν Κρ. Ἰωάννης Παλαμᾶς διὰ καστέλα καὶ ἀνάπτυσην τοῦ ἄνωθεν Κρ.Καπ. Στάμου Παπαγιαννόπουλου, καὶ ἔγιναν δύω δμοικ τοῦ παρόντος διὰ νὰ ἔχει νὰ τὰ πάρη καὶ τὰ δύο ὁ ἄνωθεν κ.Καπετάν Στάμος Παπαγιαννόπουλος, τὸ ἓνα ἀπὸ τὰ δύοτα νὰ ἔχῃ νὰ τὸ ἀπαριάσῃ εἰς τὸ σπίτι του, καὶ τὸ ἄλλο νὰ τὸ βατσένη μαζί του διὰ καθε του καστέλα, οὕτως πισι

γιὰ πάλιο μήτε γιὰ σημειώνων «Ελληνα συγραφέας Πίλος; Θα ξέρουν οι δίκοι μας άνθρωποι τις γιὰ τους «Ελλήνες συγραφεῖς» όποις τους άρχαίους δύν καταλαβάνουν, και εκείνα ποὺ γράφουντες στήν λαθαρίδουσα έμεις οι σημειώνων; γιὰ νά τα διαβάζουν δε φτάνει: μόνο νά τους διάσουμε τὰ βιβλία μας χάριτα, πωρά πρέπει νά τους πλερώσουμε κ' ἔνα «ντις παρασοὶ» γιὰ τὸν κόπο τους:

Ρωμιοί, Ρωμιοί, ἀγαπητοί μου Ρωμιοί ! στὴ δούλια του ὁ καθένας ἀπὸ σᾶς εἶναι πολὺ ἔυπνός καὶ δὲν μπορεῖ νὰ τόνε γελάσει κανένας, ὅχι ὅμως καὶ σὲ κάθε ἔθνική ὑπόθεση. Γιατὶ τότε; γίνεστε πολὺ κουτοί καὶ μπορεῖ νὰ σᾶς γελάσει κ' ἔνας πα λκῆδος ποὺ καὶ τὸ ίδιο δικαιοστήριο ἀκόμα ωρτώνοσ πὼς εἶναι ἀκαταλόγιστος. Καὶ πολὺ σωτά ἔλεγ
ὅ σοφὸς Σόλωνας.

‘Τυάσων δ’ εἰς μὲν ἔκχεστος ἀλώπεκος ἔγνετι βαίνει
σύμπασιν δ’ ὑπὸ κοῦφος ἔγειται νόος·

‘Ο ένας μὲ τὸ ‘πί μὲ μέλειρ, κι ὁ ἔλλος μὲ τὸ
«δὲ βαριέσσαι, ἐγὼ βοέθηκα νὴ πιαστῶ μὲ τὸ δεῖγον
καὶ δεῖνα ποὺ πολεμάξει τὴν ζωντανή μας γλώσσαν ;
Ἄφετε νὰ κατατρέψεται τὸ δικό μας τὸ ‘Εθνος
Κ’ ἐμῆς πάλι τοὺς λέγοντας ποὺ θυσιάζουμε καὶ θυσιάζομεν καὶ κατέρρειν καὶ κατέρρειν καὶ τὸ Σύνταγμα

ως ζνθεν, καὶ δ ζνθεν Κρ. θωσυης Ποταμας θέλει βεβαιωσις εδει του χειρος, καὶ ιπρι μετρησε τῶν κάτοθεν.

Ιωάννης Παλαμᾶς βεβαιώνω

Θανάσης Πετροβίτζης μαρτυρεί

Χρίστος Γεωργίου μακτυφῶν.

Γιωργάκης Παζηνότζικας μαρτυρῶ

ΗΑΙΑΣ ΜΙΑΟΝΑΣ ΝΟΤΑΡΙΟΣ

· 1801 ὁκτακοσίους ἔνας δεκεμβρίου 13 Ε. Η.
διακιαρέρει περιπλέον καὶ δμολογή ὁ ἀνωθεν Κρήτην.
Ιωάννης Παλαμᾶς ὅτι ἐπειδὴ καὶ νὰ ἔλαχ-
θον χρίαν ἀκόμα ὁ Σαμπτηλεὸν κομμαντάντες; τῆς
τρούπας φραντζέζικης, καὶ ὁ Καπ. Σολνιεὶ καὶ ἄλλοι
καπιτανοί τῆς αὐτῆς τρούπας φραντζέζοι ὅποι
εὑρέσκονται μέσα εἰς τὴν ἀνωθεν Κικίνη ὅποι εκπι-
τανεῖν εἰς τὸ παρὸν ὁ ἀνωθεν Καπ. Ιωάννης Ηλ-
λαμᾶς, διὰ προδιζίσσες τους, καὶ τοὺς ἐδάχνεις ἀκόμα
ὁ ἀνωθεν Κ. Καπ. Στάμος Ηπαγιαννόπουλος ἔταιρος
πετζοδούρα γερά ἀστιμένια πεντακόσια εἴκοσι № 510,
καὶ ἔγινε ἡ δυνλογίχη εἰς τὸ δνομα τοῦ ἀνωθεν
Καπ. Ιωάννη Ηλλαμᾶ, διὰ ταὶς βίστες, ὡς ἀνω-
θεν, διὰ τοῦτο φανερόνει, καὶ δμολογή ὁ ἀνωθεν Καπ.
Ιωάννης Ηλλαμᾶς ὅτι οὔτε καὶ ἀπὸ αὐτὰ τὰ πετζοδούρα
πεντακόσια εἴκοσι: δὲν ἔγει νὰ καμηλή εἰς τὸ παραμι-
κήδην ἵντερέσε, σάντες καὶ νὰ μὴν ἔδοσε ἀπὸ ἐδι-
κόντο τὸ παραμικρὸν τίποτες, μόνον ὅλα εἶναι καὶ
ἄγρικιδύνται εἰς τὸν ἀνωθεν Κ. Καπ. Στάμον Ηπαγ-
ιαννόπουλον, ὡς ἔκεινον ὅποι τὰ ἐμέτρισε ἀπὸ
ἐδικό του, καὶ ὅλο τὸ ἵντερέσε εἶναι τοῦ αὐτοῦ Πα-
παγιαννόπουλου, διὰ τοῦτο εἰς κανένα καιρὸν δὲ
ἔχει παραμικρὴν πρετέζα δ ἀνωθεν Ηλλαμᾶς οὔτε
εἰς τὴν Κικίνη οὔτε εἰς ταὶς προμελετιμένες δύσ-
ριτζεβούτες, μόνον ὅλα εἶναι καὶ ἔχουν νὰ ἀγρικι-
δύνται διὰ λογαριασμὸν τοῦ αὐτοῦ Κ. Καπ. Στάμος
Ηπαγιαννόπουλον, καὶ βεβαιώνει ξάναρχα δ ἀνω-
θεν Καπ. Ιωάννης Ηλλαμᾶς ίδια τοι κανένες

Γιάννης Παλαιούς Βεζουέ

Αναστάσιος Χατζηπούλος βεβαιώνω, λίγο

Γιωργάκις Ταξοκότζικας βεβαιώνω, λέγω
μετανιών

Изложение Истории в 10 томах. Том первыи.

HALLAS MAQUINAS NOTARIAS

ΗΑΙΔΑΣ ΜΙΑΟΝΑΣ ΝΟΤΑΡΙΟΣ

κόμα γιὰς σᾶς ποὺ δὲν ξέρετε ποιὸς εἶναι ὁ ἀληθινὸς φίλος καὶ ποιὸς ὁ καταραμένος δύτρος σας, μᾶς ἀφίνεται χωρὶς καμιὰ ὑποστήριξη, χωρὶς καμιὰ βοήθεια, νὰ πολεμήσουμε μὲ κελνούς ποὺ καρδικώνουν τρώγοντας τὸ δικό σας ψυχὴν καὶ πίνοντας τὸ δικό σας κλίμα.

Γιά δύτρο σας έχετε τό σαφδ γλωσσολόγο και καθηγητή καὶ καλό μας ἀρχηγὸν κ. Ψυχάρη, που μᾶς ἔδειξε καὶ μᾶς δείχνει τὸν τρόπον νὰ γράφουμε ἀφτὴ τὴν ὄμορφη, τὴν ἀληθινή, τὴν ζωντανή σαγγλώσσα, τὴν γλώσσα ποὺ μάθητε ἀπὸ τὴν υπέρσας, τὴν γλώσσα ποὺ ξέρετε περίφημα πρὶν πατέσσετε στὸ σκολεῖον καὶ μπορεῖτε πολὺ καλά μὲν ἀφτὸν γίνεστε ὅλοι σας γραμματισμένοι, φτάνεις νὰ λείψῃς τὴν καθηράδουσα. Καὶ δὲν ξέρετε πῶς ἐκεῖ κ. Ψυχάρη εἶναι ὁ καλλίτερος φίλος σας, ποὺ θυσιάστηκε και αυτοῦ οὐτανά τοῦ δικοῦ που τιμφέρει.

¹ Έκεινα που μάς λέει καὶ μηδὲ δρμηνέσσει τὰν καὶ λός ἐπιστήμονας ὁ κ. Ψυχάρης δὲν τὰ λέει μόνι του, τὰ λένε ὅλ' οἱ ἀληθινοὶ ἐπιστήμονες, τὰ λέει ἀποχράλαγχα κι ὁ κ. Βερναρδάκης στὸν Ψευδαι τικισμοῦ ἔλεγχον τὰ λέει σὲ πολλὰ μέρη κι ὁ ζω κουσμένος γλωσσολόγος μας κ. Γ. Ν. Χατζίδάκη ² Αφτὸς υχλιστα στὸ Ηαιδυγωγικὸ σκολεῖο, ἐπ 1884 περ. 208 και παραπότη Καρδιναλίου τοῦ Στ.

ΑΠΟ ΤΟΝ "ΦΔΟΥΣΤ"

(ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ Κ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ)

ΓΡΕΤΧΕΝ (μόνη στήριγμα της)

'Η πονχία μου πάει,
βαρειά μου είν' ή καρδιά·
δὲν τὴν ξαναβρίσκω
ποτέ, ποτέ μου πιά.

Σὰ δὲν είναι γαζί μου,
χάρος είν' ή ζωή μου
κι δὲν γύρω ή πλάση
σὰ νάχη σκοτεινιάσει.

Τὸ δόλιο μου κεφάλι·
σὰ νάναι σαλευμένο,
τὸ δόλιο λογικό μου
κατακομματισθένο.

'Η πονχία μου πάει,
βαρειά μου είν' ή καρδιά·
δὲν τὴν ξαναβρίσκω
ποτέ, ποτέ μου πιά.

Αὐτὸν στὸ παράθυρο
νὰ ίδω μονάχα βγάινω,
έξω στὸ δρόμο μόνο
γι' αὐτὸν πηγαίνω.

Τ' ἀγέρωχό του βῆμα,
τὸ εὐγενικό κορδιό
καὶ τὸ χαμόγελό του
καὶ τῆς ματιάς ή όρμη.

Κ' ή μαγεμένη βρύση
ποὺ τρέχει ἀπ' τὴν μιλιά του
κι δπως τὸ χέρι σφίγγει
καὶ ἄχ ! τὸ φίλημά του !

'Η πονχία μου πάει,
βαρειά μου είν' ή καρδιά·
δὲν τὴν ξαναβρίσκω
ποτέ, ποτέ μου πιά.

Τὸ στῆθος μου σ' ἔκεινον
νὰ δρυπήσῃ λαχταρᾶ
ἄχ νὰ μποροῦσα πάντα
νὰ τὸν κρατῶ σφιχτά !

Καὶ δοσ ὅσο μέλα
γλυκά νὰ τὸν φιλῶ
καὶ μέσα στὰ φαλιά του
νὰ σδύσω, νὰ χαθῶ !

Η ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΤΗΣ ΓΚΡΕΤΧΕΝ

'Ἄχ, γύρε,
ὦ πολυπικραμένη
σὲ μιὰ δυστυχισμένη,
εὐσπλαχνικὸ τὸ πρόσωπό σου!

Μὲ τὴν καρδιὰ σχισμένη
καὶ χιλιοσπαραγμένη
κυττάρε τὸ σταυρωμένο γιό σου
Στὸν πατέρα κυττάζεις
ψηλά κι ἀναστενάζεις
γιὰ τὸ δικό του πόνο καὶ γιὰ τὸ δικό σου.

Ποιὸς τὸ γνωρίζει
πῶς μοῦ θερίζει
δ πόνος μέσα γιου τὰ σωθικά;
Πῶς ή καρδιά μου τρεμουλιάζει,
ποιὸς φόβος, πόθος τὴν σπαράζει
σὺ τὸ γνωρίζεις μοναχά!

"Ο, που κι ἀν πάω, δπον γυρνῶ
πόσο πονῶ, πονῶ, πονῶ,
έδω στὰ στήθη μου βαθειά!
Κι ἄχ! μόλις μόνη μένω,
κλαίω, κλαίω καὶ δὲ σωπάνω,
ραγίζει μέσα μου ή καρδιά.

Τὶς γλάστρες στὰ παράθυρά μου,
τὶς πότισαν τὰ δάκρυά μου,
σὰν ἔκοψα πρωτὶ θαυμπ
γιὰ σένα τὰ λουλούδια αὐτά.

"Οταν δὲλιος γιππίκε
πρωτὶ στὴν κάμερά μου,
στὴν κλίνη καθιστή μὲ βρύκε
νὰ κλαίω τὴν συμφορά μου.

Βόνθα! Σῶσε με ἀπ' τὸ θάνατο κι ἀπ' τὸ κακό!
"Ἄχ! γύρε,
ὦ πολυπικραμένη,
σὲ μιὰ δυστυχισμένη
τὸ πρόσωπό σου εὐσπλαχνικό!

Ρωμαΐκα. Τὸ ίδιο ξυκναν κ' οἱ Βούλγαροι ἐδώ καὶ
τριάντα χρόνια. "Αν ἵλεγες τότες κανένα Βούλγαρο,
εἰσει Βούλγαρος, θύμωνε καὶ τὸ θρύζει κιόλας. Σή-
μερις δμως τόχουν κακάρι πῶς είναι Ρουμάνοι καὶ
Βούλγαροι, δὲ μᾶς θέλουν καὶ μᾶς κάνουν καὶ τόσα
πρόματα. Δὲ φταῖνε δμως; ἐκεῖνοι παρὰ ἐμεῖς ποὺ δὲ
βάλλαμε πρὶ 200 καὶ 300 χρόνια στὰ σκολειά μας
τὴ δημοτική, γιατὶ θὰ τὸς ἀλλάζει τὴ γλώσσα,
καὶ τώρα θὰ μιλοῦσαν τὰ φωναίκα, καὶ θὰ ήταν
"Ελληνες σὰν κ' ἔμεις.

"Οπως χάσαμε ἀρτούς, χάσαμε καὶ θὰ χάσουμε
ἀκόμα τόσους ἄλλους, ποὺ δὲν είναι τρόπος νὰ μά-
θουν νὰ μιλοῦν τὴ ζωτανή μας γλώσσα, γιατὶ δ
κ. Μιστριώτης κ' η συντροφικ του δὲ θέλουν νὰ τὴ
βάλλουμε στὰ σκολειά. Τὴν καθαρέσσουσα πάλι δὲν
είναι τρόπος νὰ μάθουν, ἀροῦ τ' ἀποδείξαμε πός
δὲν τὴν ξέρουν δπως πρέπει κ' οἱ καλλίτεροι καθη-
γητάδες ποὺ ξέρουμε στὸ Πανεπιστήμιο. "Αφτὰ δὲν
τὰ λέω μόνος ἔγω, παρὰ τάχεις γράψεις ἐδώ καὶ τόσα
χρόνια ὁ σοφός καὶ μεγάλος φιλέλληνς Κάρολος
Κρουμπάχερ στὸ βιβλίο του (σελ. 155), καὶ στὸ
γράμμα του ποὺ μοῦ ἔγραψε καὶ τὸ δημοσίευφα στὴν
«Ἀλρόπολι» (12 τοῦ θεριστῆ). "Ολούς πάλι τοὺς
"Ελληνες ποὺ ξέρουμε στὸ έξωτερικό τοὺς γάνοντας
σιγὰ σιγά, ἀροῦ δὲν είναι τρόπος νὰ μάθουν σὲ 4

ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ

Λειτουργία. "Οργανο καὶ φαύλωδια.

Γιρέτζεν μέσα στὸ πλήθος. Πονηρὸ πνεῦμα
ἀπὸ πίσω της.

ΒΟΝΗΡΟ ΙΠΝΕΥΜΑ

Πιῶς ήσουν δλλη, Γκρέτζεν,
ὅταν δθώσα δικόρα
ἔρχόσουν στὸ βωμό,
απ' τὴν παλιά σου σύνοψη
προσευχὴς ψιθύριζες
μισά παιδιοῦ πιπιγνίδια,
μισά τὸ θεό μὲς τὴν κιρδιά.
Γκρέτζεν!

Ηοῦ εἰν' δ νοῦς σου;
Μὲς τὴν καρδιά σου
τι κακούργημα;
Γιὰ τῆς μπτέρας σου δέεσαι τὴν ψυχὴ^{| απὸ σέ;}
Τίνος αἷμα στὸ κατόφλι σου μπροστά;
—Καὶ κάτω ἀπ' τὴν καρδιά σου
τι σπλεύει, μεγαλώνει
κι αὐτὸς τρομίζοντας καὶ σένα σὲ τρομάζει
δλέθρου μήπια νὰ θγῇ στὸ φῶς;

ΓΚΡΕΤΧΕΝ

'Αλλοι μου! 'Αλλοι!
Πῶς νὰ σωθῶ ἀπ' τοὺς λογισμοὺς
ποὺ πᾶν έμπρός μου κ' έρχονται
φριχτὴ φοβέρα!

ΧΟΡΟΣ

Di s ikae κ. λ. π.

ΒΟΝΗΡΟ ΙΠΝΕΥΜΑ

'Οργὴ σ' ἀρπάζει!
'Η σάλπιγγα χτυπᾷ!
Οἱ τάφοι τρέμουν!
Καὶ σὲ ή καρδιά σου
ξυπνάει ἀπ' τὴν τέφρας
τὴ γαλάνη πάλι,
στὰ πύρινα μαρτύρια
σπαράζει!

καὶ δὲ χρόνια τὴν καθαρέσσουσα, ἔκει ποὺ κάθε ζέη
γλώσσας τὴν καθαίνουν πολὺ καλά σὲ δυό καὶ τρία χρό-
νια. "Ἄχ! θὲ ήμουν κ' ἔγω κανένας τρελλός, σὲν
κι ἀρτούς; τοὺς θεότρελλούς ποὺ πολεμοῦν τὴ ζω-
τανή μας γλώσσα. Ἀφτὸ δὲν μποροῦν νὰ καταλή-
σουν, σὲ θεότρελλοι ἢ προδότες ποὺ εἶναι, τὴ με-
γάλη ὥφελεια ποὺ θάχουμε δύντες θὰ είναι γραμμα-
τισμένοι καὶ τὰ 8 έκατομμύρια ποὺ έμειναν ἀπὸ τὸ
δικό μας τὸ θῆνος. Γ' ἀρτούς δὲν είναι τίποτε ποὺ
ξοδεύουνται τώρα σ' δὲ τὸ θῆνος μόνο 60 χιλιάδας
κομμάτια φημερίδες τὴν ήμέρα, καὶ τότες θὰ ξο-
δεύουνται μὲ συμπάθειο 4 έκατομμύρια. ὅπως μπορῶ
πολὺ καλά νὰ τ' ἀποδείξω. Ἀφτὸ δὲν μποροῦν νὰ
καταλήσουν πῶς είναι μεγάλη ντροπὴ σ' ἐμοὺς τοὺς
συγγραφιάδες νὰ γράψουμε στὴ καθαρέσσουσα καὶ νὰ
πλερώσουμε "ντις παρασί· γιὰ νὰ διαβάσουν τὰ βι-
βλία μας, ἀντὶς νὰ μᾶς πλερώσουν μ' ἐρημίστηση
εκεῖνοι ποὺ θὰ διαβάσουν, καὶ νὰ βράσουμε κ' ἔμεις
τέμια καὶ λέρτερα τὸ φωμί μας.

Δὲ βλέπουν, γιατὶ είναι στραβοί, πὼς σ' ὅλα
τὰ θηνη ποὺ εἶναι γραμματισμένα καὶ μορφωμένα δὲ
γίνονται σκοτωμοί, καὶ μόνο σ' ἔκεινα ποὺ είναι
χρυσάκια θηγανόν τοις φονιάδες καὶ κακούργοι.
Στὴν Ελλεστία ἐπου δλοι είναι γραμματισμένοι ἔ-
γουνε φιλαρά, μέσα δμως δὲν ξέρουμε φυλλομε-

